

Ordføreren (Erik Appel): Min Forventning om, at vi kunde undgaa en ny Debat om det til Forhandling værende Spørgsmaal, slog desværre ikke til, vi skulde paa ny gennem hele Repertoiret. Men jeg anerkender, at under den førte Forhandling er der kommet en værdifuld Udtalelse af det ærede Medlem Hr. Jørgen Jørgensen, en Udtalelse, som den højtærede Undervisningsminister understregede. Jeg anerkender tillige, at den højtærede Undervisningsminister har haft Lejlighed til at fremsætte sit rolige og saglige Synspunkt vedrørende denne Sag. Jeg maa alligevel gøre nogle Bemærkninger til det, der er fremført. Jeg skal gøre det uden den polemiske Form mod Kolleger, som jeg ikke selv sætter ret højt.

Det er hævdet, at den Ordning, som nu skulde gennemføres, skulde kunne holde. Mindretallet ønsker en saadan Ordning, og jeg kan sige, at det gør Flertallet ogsaa, og jeg antager, hele det høje Ting gør det samme. Spørgsmaalet i denne Sammenhæng er derfor dette, om den af Flertallet foreslaaede Ordning kan holde. Derom har Flertallet en rolig Overbevisning, medens Mindretallet har Tvivl. Kun Fremtiden kan dømme Parterne imellem i denne Sag. Jeg foreslaar derfor, at vi udskyder Debatten derom til 1956. Grænsen holdt i 1940. Det er rigtigt, denne Grænse holdt, men den holdt næppe for vore blaa Øjnes Skyld, den holdt, fordi Hitler vilde udnytte et fredeligt arbejdende Danmark til Tysklands Fordel, og fordi han vilde have Danmark som Helhed draget ind i det stortyske Rum. Der laa næppe hos Hitler nogen Erkendelse bag med Hensyn til udvist dansk Frisind mod det lille tyske Mindretal.

Man har dernæst talt om Sagkundskaben, og man har ment, at den havde Flertallet for lidt af og de, der støttede Flertallet i Sønderjylland, ogsaa. Det faar være, det kan maaske være vanskeligt at overbevise derom. Men naar man hævder, at Skoledirektionerne har Sagkundskab fremfor alle andre, saa maa jeg mene, at Stillingen er den, at Skoledirektionerne faar deres Stof fra Skolekommissioner og Lærere. Det betyder i Praksis, at Skoledirektionerne er bagefter med Hensyn til Meningsdannelse; de maa have Tid til at danne sig en Mening, og de er derfor ikke til enhver Tid sagkyndige Autoriteter.

Man har talt om Stemningsbølge. Det kan man jo godt. Jeg vil hellere tale om en retfærdig Harm, der har grebet den sønderjyske Befolkning. Der er ogsaa paa vor Side en Række af kendte Folk, Folk, der ogsaa er kendt for deres Nøgternhed i Over-

vejelser. I den Henseende staa de ikke tilbage for de 40, af hvilke i hvert Fald en Fjerdedel er nye Folk i Sønderjylland. Desuden er Forholdet det, at de 40 langtfra er enige. En af dem, Provst Beyer i Rinkenæs, har endogsaa hævdet, at han kunde tænke sig, at kun de tysktalende Børn i Hjemmene skulde have tysksprogede Skoler.

Man har talt om praktiske Vanskeligheder. Det er fremført stærkt af det ærede Medlem Hr. Stærmost. Jeg tror ikke paa, at der vil blive Vanskeligheder af nævneværdig Art. Der er Lokaler nok at faa paa Landet til Friskoledannelse hos de tyske Storbønder; der er i Byerne rigeligt af Kapital hos Hjemmetyskerne der til, at de kan indrette sig med Hensyn til Lokaler.

Jeg skal fremsætte nogle yderligere Bemærkninger til Udtalelserne om, at den kommunale Skole bedre kan kontrolleres. Jeg finder, at dette er slet og ret en Paastand, der modsiges af Erfaringen fra de sidste 26 Aar. Det er, som bekendt, de samme Tilsynsmyndigheder, der har haft Tilsyn med baade den private og den kommunale Skole, og der er rent tankemæssigt ingen Grund til at antage, at disse Myndigheder skulde være bedre disponerede, naar de møder til Kontrol ved Aarsprøven i den kommunale Skole, end naar de møder i den private Skole. Vil en Lærer, hvad enten han underviser i den kommunale Skole eller i Privatskolen, i Overensstemmelse med en Forældrekreds bibringe Børnene en bestemt aandelig Indstilling, eventuelt en danskfjendtlig Indstilling, lader det sig ikke afværge ved et eller to aarlige Besøg i Skolen. Jeg maa mene, at en Skoles Indvirkning paa Børnene saavel som Hjemmets Indvirkning vil kendes paa Børnene under deres Fremtræden uden for Skolen og paa deres senere Fremtræden som Ungdom. Der har i den Henseende ingen Forskel været at spore paa Børn fra de to Skoleformer. At den tyske Privatskole har faaet et Skær over sig af stærkere propagandistisk Paavirkning, skyldes, at Privatskolen har tjent som Forsamlingshus, medens den kommunale Skole ikke har staaet til Raadighed paa den Maade. Her har den tyske Kro gjort samme Tjeneste som den tyske Privatskole.

Vedrørende Bemærkningerne om Sydslesvig skal jeg fremhæve, at der er en Grundforskel i det tyske Mindretals Optræden her og det danske Mindretals Optræden i Sydslesvig, der affejer enhver Sammenligning. Det, der foregaar i Sydslesvig, er ikke dette, at der bliver tildelt det danske Mindretal et stort Antal kommunale Skoler,